

BİLİNÇ VE UFUK DARALMASI

Müslümanlar olarak radikal bir sorgulama, tartışma ve eleştiri konusu yapmamız gereken, her geçen gün çok daha derinleşen sorunlarla karşı karşıya bulunduğumuz halde, her nasılsa, bu hayafî sorunları sorun olarak görmeyen bir zihniyeti/yaklaşımı hayat tarzı haline getirmiş bulunuyoruz. Bağımsız bir gerçekliğin, İslâmî bir gerçekliğin inşası için çaba harcamak, içerik üretmek yerine, mevcut gerçekliğe dâhil olmak gibi bir kolaycılığı seçiyoruz. Bilgi büyük ölçüde hayatımızdan çıkıyor. Hayatlarımızı çarpıtılmış bilgi, istismar edilebilen bilgi, yani propaganda yönlendiriyor. Ahlakî bir yabancılaşmayla bütünleştiğimiz halde, ahlakçılık yapmaya devam edebiliyoruz. Aklımızı kalbimizle birlikte kullanma yeteneğimizi kaybettik. Propagandacı dilin belirleyiciliği sebebiyle, kitleler popülist söylemin hizmetine giriyor. Popülist dilin hizmetine girmekten insanımızı alıkoyacak imkanları da büyük ölçüde kaybediyoruz.

İslâmî referansların yerini popülist/hamasi referanslar alıyor. Milliyetçilik meşruiyet kaynağı bir değer olarak kurumsallaşıyor, kurumsallaştırılıyor. Müslümanlar İslâmî alana, hayata, dünyaya ve tarihe gerçeğin yapılarını tanımlayarak, çözümleyerek bu yapılarla ilgili olarak neler yapabileceğini tartışarak girerler. Büyük idareciler de, kendi zamanlarının nabzını tutarak, kendi zamanlarının tarihsel/kültürel/siyasal nabzını tutarak mücadelelerini başlatır ve sürdürürler. Hangi toplum ve kültür olursa olsun, gücünün ve sınırlarının farkında olmadığı zaman romantizme ve hamasete sarılır. Çok yakın geçmişte “Osmanlı misyonu”, “Türk misyonu” gibi romantik klişelerin gerçeğin yapıları tarafından nasıl tersyüz edildiğini hatırlamak gerekir.

Müslümanlar olarak hayata ve dünyaya dinî ve politik popülizmlerin ufkundan bakmaya devam ettiğimiz

için, gerçek dünyayı ve gerçek tarihi bütün boyutlarıyla görmekte zorlanıyoruz. Bugünün dünyası 11 Eylül 2001’den bu yana hukuksuz bir dünyadır. Apartheid devleti İsrail’e anlayış gösteren bugünün dünyasında, uluslararası hukuk içi boş bir retorikten ibarettir. Filistin, Suriye, Irak, Afganistan, Libya daha kötüsü olmaz dedirtecek ölçüde büyük acılar yaşıyor. Müslümanlar olarak, en yüksek ahlakî değer olan, en yüksek sorumluluk ve zorunluluk olan dayanışmadan yoksun bulunduğumuz için, sömürgeci egemenliklere katlanıyoruz. İslâm’ın sulandırılması, görelî hale getirilmesi, alt kültürlerle hapsedilmesi doğrultusunda uygulanmakta olan emperyalist bir proje başarıya ulaştığı için, bugün ucuz dindarlıklarla, risk içermeyen, risk almayı gerektirmeyen dindarlıklarla iftihar edebiliyoruz.

15 Temmuz söylemi, Müslümanların özellikle de İslâmcıların, ulus-devlet kutsalları, sağcılık ve milliyetçilik tarafından büyük bir mağlubiyete uğratıldığını gösteriyor. Milliyetçiliğin ve sağcılığın yükselişini “devrim yapmak” gibi algılayan büyük bir yanılsama içerisindeyiz. Bir toplum, bir halk, ülkesine yönelik barbar bir saldırıyı

Author: Themeplus, Description: Quran 6, This file is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 Generic license. <https://www.flickr.com/photos/85217387@N04/10299867583>

bertaraf ettiğinde elbette çok anlamlı bir kahramanlık sergilemiş olur. Ancak, bilmek gerekir ki, devrim, uluslararası sistemin gerçeklerini, yapılarını, yenilgiye uğrattığımızda, sistemin/düzenin işleyişine, kavram ve kurumlarına meydan okuduğumuzda mümkün olabilir. Devrimler, toplumların iç yapılarının dönüştürülmesini çözümler üreterek, önererek ve bunları hayata geçirerek devrim özelliği kazanır.

Her devrim, yeni bir uluslararası ilişkiler sistemi oluşturur. Yerleşik düzenin yapılarını, düşüncelerini, yapısal özelliklerini ve mantığını sorgulayamayan, sorgulama konusu yapmayan toplumlar devrimden söz edemezler. Her zaman ve her yerde tartışmalı bir meşruiyet kaynağı haline gelmiş olması, hayatlarımızı İslâmî idealler doğrultusunda inşa etme iradesinden uzak-

laştığımızı, bu iradeye bütünüyle yabancılaştığımızı gösterir. Bugün, Müslümanlar olarak kendi amaçlarımızı belirleyerek, bunları gerçekleştirmeye çalışmak gibi bir gündeme ve programa sahip değiliz. Karşı karşıya bulundukları sorunlarla yüzleşmek yerine, melankoliyi seçen bir geleneğimiz var. Milliyetçi meşruiyet ve hamasetin hâkim bir kültür haline gelmiş olması sebebiyle İslâmî ufku kaybediyoruz. İslâm dünyası toplumlarında tarihi kişileştiren bir geleneğin belirleyiciliği sebebiyle, toplumlarımız bir şekilde edilgenliğe mahkûm ediliyor, bu nedenle de tarih üretilmiyor. Günümüzde ve belki de milliyetçilik tarihi boyunca, her milliyetçilik kendisinin daha erdemli olduğunu kanıtlamaya çalışarak, meşruiyetini güçlendirmek istiyor. Her milliyetçilik kendisinin daha erdemli olduğunu kanıtlamaya çalışırken, ortak-kuşatıcı-büyük insanlık erdemlerinden uzaklaştığını fark etmiyor. Kendilerinin daha erdemli olduklarını kanıtlama çabası içerisinde olan milliyetçilikler bu tercihleriyle rakip ve hasım milliyetçilikler icat ettiklerini görmüyor, anlamıyor. Her milliyetçiliğin dünyayı ve insanlığı kutuplaştırma potansiyeli taşıdığını hatırlatmak gerekiyor.

İslâm dünyası toplumları-kültürleri ideolojik rakipleriyle yüzleşmeyi başaramadıkları için, zihinsel baskı-kuşatma altında yaşamaya devam ediyor. Bu baskı ve kuşatma altında yaşamaya devam ediyor. Bu baskı ve kuşatma ufuk ve bilinç daralmalarına neden olabildiği gibi, kalıcı kırılmalara, ahlakî çelişiklere, karmaşık ve muğlak konumlara da neden olabiliyor.

